

ФОНОВІ ЗНАННЯ ЯК НАВЧАЛЬНИЙ РЕСУРС З ОПАНУВАННЯ СТУДЕНТАМИ НАВИЧОК ПЕРЕКЛАДУ ДОКУМЕНТІВ У ГАЛУЗІ «БУДІВНИЦТВО»**Резюме**

У статті обґрунтовано, що спеціальні вправи на ознайомлення з лексикою і термінологією документа "Energy performance certificate" за темою "Construction" сприяють актуалізації фонових знань студентів як майбутніх перекладачів з метою адекватного перекладу цього документа українською мовою. З'ясовано, що фонові знання є компонентом перекладацької компетентності, ресурсом адекватного перекладу галузевих текстів, навчальним ресурсом підготовки студентів як майбутніх перекладачів, зокрема в галузі «Будівництво». Застосовано такі методи: педагогічне спостереження для цілеспрямованого дослідження фонових знань як педагогічного явища; конкретизація для точної характеристики документа "Energy performance certificate"; узагальнення для уточнення ролі фонових знань при перекладі документів у галузі «Будівництво»; педагогічний експеримент – для апробації спеціальних вправ на ознайомлення з лексикою і термінологією досліджуваного документа. На основі аналізу наукових досліджень про роль фонових знань у перекладознавстві розроблено практичні вправи для студентів, які вчать перекладу, уточнено роль фонових знань для формування ефективних перекладацьких навичок щодо документів у галузі «Будівництво». Досліджено, що виконання вправ з перекладу лексики й термінології документа "Energy performance certificate" розширило фонові знання студентів за темою "Construction", вплинуло на досягнення якості перекладу документа "Energy performance certificate" українською мовою. Опрацювання документа «Енергетичний сертифікат будівлі» забезпечило ефективний вибір перекладацьких еквівалентів терміносполучень, що становило основну трудність для студентів у процесі перекладу тексту "Energy performance certificate". Висвітлено методичний аспект заняття: ознайомлення зі змістом документа «Енергетичний сертифікат будівлі», з'ясування значення лексичних одиниць, наочна демонстрація відповідності їх використання та поєднання з іншими лексичними одиницями в тексті перекладу. Експериментально доведено, що запропоновані вправи забезпечили уникнення смислових неточностей у перекладі "Energy performance certificate" вихідною мовою. Опрацювання додаткової інформації про енергетичну сертифікацію будівель розширило фонові знання студентів, а сформовані в ході навчального заняття знання аргументували підбір перекладних відповідників для терміносполучень, що визнається фахівцями основною проблемою перекладу тексту з галузевою термінологією.

Ключові слова: вправи на розвиток перекладацьких умінь; галузевий переклад; енергетичний сертифікат будівлі; майбутні перекладачі; фонові знання.

Вступ. Загально визнано, що крім володіння мовами перекладу та комплексом перекладацьких умінь і навичок, переклад документа актуалізує для перекладача потребу фонових знань відповідно до його змісту, зокрема термінології. За такого підходу, фонові знання – це не лише один із компонентів перекладацької компетентності та важливий ресурс адекватного перекладу галузевих текстів, а й сучасний навчальний ресурс підготовки студентів як майбутніх перекладачів. Актуальність фонових знань для перекладача очевидна, адже в процесі перекладу галузевого тексту чи документа саме вони забезпечують підбір адекватного перекладацького еквіваленту, що в перекладознавстві визнається нелегким завданням.

Потреба дослідження ролі фонових знань як ресурсу в процесі підготовки студентів як майбутніх перекладачів з метою опанування ними навичок перекладу документів у галузі «Будівництво» зумовлюється як розширенням зовнішньоекономічних зв'язків вітчизняної галузі, так і зростанням затребуваності перекладачів на світовому й вітчизняному ринках праці сучасного будівництва, що посилює актуальність означеного явища в науково-методичному аспекті університетської філологічної освіти. Важливо конкретизувати комплекс лексико-термінологічних, стилістичних, синтаксичних тощо особливостей явища фонових знань для розв'язання перекладацьких проблем у процесі навчання студентів, зокрема розробки навчальних вправ, які сприяють актуалізації фонових знань, що й зумовлює потребу уточнення ролі фонових знань при перекладі документів у галузі «Будівництво».

Аналіз останніх досліджень і публікацій дозволив дійти висновку, що фонові знання як складова фахової компетентності перекладача активно вивчаються вітчизняними перекладознавцями. Зокрема, Т.В. Ганічева, розглядаючи роль фонових знань у структурі професійно-орієнтованої перекладацької компетенції майбутніх філологів, виокремлює шість її компонентів: комунікативний,

професійно-технічний, текстотвірний, прагматичний, стратегічний, морально-етичний. На її думку, соціокультурна компетенція є складовою комунікативного компонента професійно-орієнтованої перекладацької компетенції, а фонові знання (як соціокультурний компонент комунікативної компетентності) утворюють вертикальний контекст, фреймову/когнітивну пресупозицію, прагматичну презумпцію. Дослідниця вважає формування цього компонента одним з основних завдань формування умінь фахового перекладу, наголошує, що розуміння передує процесу перекладу і ґрунтується, поміж інших чинників, на фонових знаннях та особистому досвіді перекладача (Ганічева, 2010: 40).

Науковець Л.М. Черноватий у «Методиці викладання перекладу як спеціальності» в розділі «Проблеми фонових знань перекладача» зазначає, що фонові знання впливають на успішність інтерпретації тексту оригіналу, розкриває гіпотетичні компоненти фонових знань перекладача, доводить, що вони впливають на розв'язання проблеми омонімії термінів (Черноватий, 2013: 376). Автор стверджує, що фонові (енциклопедичні, тематичні, соціобікультурні) знання разом із предметними знаннями (інформацією щодо поняттєвого складу певної галузі людської діяльності й міжпоняттєвих зв'язків) є компонентами екстралінгвістичної компетентності, яка охоплює всі знання, що виходять за межі лінгвістичних та перекладознавчих (Черноватий, 2013: 176).

У працях Т.К. Варенко досліджено вплив фонових знань при перекладі крилатих висловів із міфології (Варенко, 2003: 55), у роботах І.М. Шеїної показано, як фонові знання впливають на розуміння іншомовного тексту (Шеїна, 2009), В.О. Іваніловою та С.М. Кришталь досліджено інтерпретацію фонових знань при перекладі (Іванілова & Кришталь, 2016).

Отже, у наукових джерелах представлено широкий аспект застосування фонових знань у процесі перекладу текстів і документів галузевого змісту. Проте, як підґрунтя перекладу документів у галузі «Будівництво» фонові знання в наукових джерелах не представлені, в аспекті науково-методичному з метою організації ефективного навчання студентів та розробки системи відповідних спеціальних вправ дослідниками також широко не вивчалися.

Мета статті – показати, що спеціальні вправи на ознайомлення з лексикою і термінологією документа “*Energy performance certificate*” за темою “Construction” сприяли актуалізації фонових знань студентів як майбутніх перекладачів з метою адекватного перекладу документа “*Energy performance certificate*” українською.

Методи та методики дослідження. У ході дослідження проблеми фонових знань як навчального ресурсу опанування студентами навичок перекладу документів у галузі «Будівництво» були застосовані такі методи: педагогічне спостереження для цілеспрямованого дослідження фонових знань як педагогічного явища; конкретизація – для більш точної галузево-термінологічної характеристики документа “*Energy performance certificate*”; узагальнення – для відтворення логічного переходу від одиничного до загального, зокрема уточнення ролі фонових знань при перекладі документів у галузі «Будівництво»; педагогічний експеримент – для апробації спеціальних вправ на ознайомлення з лексикою і термінологією досліджуваного документа та виявлення науково-методичних особливостей і ефективності впровадження пропонованих вправ в освітній процес студентів.

Результати. На практичних заняттях з «Практики перекладу галузевої літератури» для студентів 3-4 курсів кафедри англійської філології і перекладу Факультету лінгвістики і соціальних комунікацій Національного авіаційного університету передбачене вивчення перекладацьких стратегій, основних моделей перекладу, способів перекладу граматичних форм і лексичних конструкцій тощо. У ході практичних занять студенти на основі здобутих теоретичних знань опрацьовують загальні, політехнічні та галузеві джерела для отримання додаткової інформації, формують і вдосконалюють власну фахову компетентність, розширюють арсенал і сферу застосування фонових знань у процесі перекладу галузевих текстів.

Відповідно до першого й другого модулів навчальної дисципліни вивчаються теми: «Переклад фахової літератури в галузі будівництва», «Переклад фахової літератури в галузі екології», «Переклад фахової літератури в галузі захисту навколишнього середовища», у межах яких передбачено виконання студентами перекладу галузевих текстів з наявністю значної кількості термінів. Оскільки переклад термінів, і це загальновідомо, потребує комплексної додаткової інформації з метою уточнення суті фахового змісту терміну й стилістично-синтаксичних особливостей його коректного вживання, то розширення фонових знань набуває в такому аспекті значення обов'язкової складової навчання студентів як перекладачів.

З метою досягнення студентами освітньої мети, були розроблені спеціальні навчальні вправи на ознайомлення з лексикою і термінологією документа “*Energy performance certificate*” за темою “Construction”, виконання яких спрямовувалося на актуалізацію фонових знань студентів як майбутніх перекладачів та сприяло адекватному перекладу документа “*Energy performance certificate*”

українською мовою. Саме цей документ було обрано спеціально, оскільки він поєднує теми «Будівництво», «Екологія», «Захист навколишнього середовища», отже вимагає від студентів у процесі перекладу систематизованих знань щодо фахової термінології та способів її передачі вихідною мовою.

На початковому етапі перекладу тексту сертифікату студентам було запропоновано виконати вправи для ознайомлення з термінологією фахового тексту. Зазначений вид роботи спрямовувався на актуалізацію фонових знань студентів за лексикою документа та уникнення ними смислових помилок у процесі перекладу. Передбачалося, що ознайомившись з активною лексикою, студенти будуть більш раціонально звертатися до перекладних словників з метою уточнення чи з'ясування значення лексичних одиниць, що в результаті дозволяє значно скоротити час як на виконання вправи, так і на остаточний вибір варіанту перекладу термінів та їх словосполучень у досліджуваному студентами документі. Наведемо приклад вправ.

Exercise 1. Complete the text with the suitable words.

energy efficiency, EPCs, householder, double glazing, Standard Assessment, loft insulation, energy ratings, environmental impact, assessor, energy bills

The energy survey needed to produce an EPC is performed by an 1) ... who visits the property, examines key items such as 2) ... , domestic boiler, hot water tank, radiators, windows for 3) ... , and so on. He or she then inputs the observations into a software program which performs the calculation of 4) The program gives a single number for the rating of energy efficiency, and a recommended value of the potential for improvement. There are similar figures for 5) A table of estimated 6) ... per annum (and the potential for improvement) is also presented, but without any reference to householder bills. The 7) ... will have to pay for the survey, which costs around £120 for a four bedroom house. The calculation of the 8) ... on the energy performance certificate are based on the RDSAPv9.93 procedure, which is a simplified version of the SAP2012. SAP is short for 9) ... Procedure and RDSAP for Reduced Data SAP; both are derived from the UK Building Research Establishment's Domestic Energy Model (BREDEM), which was originally developed in the 1980s and also underlies the NHER Rating. 10) ... have to be produced by domestic energy assessors who are registered under an approved certification scheme.

Exercise 2. Match the terms with their definitions.

1. Energy efficiency	A) a document showing you how much money you owe for electricity, gas, etc. that you have used
2. Energy performance certificate	B) officially recognized as being of a particular level or standard
3. approved	C) a measure of a home's impact on the environment in terms of carbon dioxide (CO ₂) emissions
4. Energy efficiency rating	D) records how energy efficient a property is as a building, using an A-G rating scale
5. fuel bill	E) the natural gas that is distributed to buildings through a pipeline infrastructure
6. environmental impact rating	F) the ratio between the useful output and input of an energy conversion process
7. mains gas	G) a measure of the overall efficiency of a building

Після опрацювання активної лексики пропонувалися спеціальні вправи, безпосередньо спрямовані на розвиток у студентів цілісного комплексу перекладацьких навичок: уміння аналізувати текст оригіналу; виявлення та розпізнавання перекладацьких проблем і вибір тактики їх розв'язання; засвоєння значень активних лексичних одиниць.

Exercise 3. Translate the text "Energy performance certificate" into Ukrainian, paying attention to the essential vocabulary:

Address. Dwelling type: *semidetached house*. Name of approved organization: *RICS Protocol for Scotland*. Date of Certificate: *5 April 2012*. Type of assessment: *RdSAP, existing dwelling*. Total floor area: *107 m²*. Main type of heating and fuel: *boiler and radiators, mains gas*.

This dwelling's performance rating. This dwelling has been assessed using RdSAP 2009 methodology. Its performance is rated in terms of the energy use per square metre of floor area, energy efficiency based on fuel costs and environmental impact based on carbon dioxide (CO₂) emissions. CO₂ is a greenhouse gas that contributes to climate change. The energy efficiency rating is a measure of the overall efficiency of a home. The higher the rating the more energy efficient the home is and the lower the fuel bills are likely to be. The environmental impact rating is a measure of a home's impact on the environment in

terms of carbon dioxide (CO₂) emissions. The higher the rating the less impact it has on the environment. Approximate current energy use per square metre of floor area: 238kWh/m² per year. Approximate current CO₂ emissions: 46 kg/m² per year.

Cost effective improvements. Below is a list of lower cost measures that will raise the energy performance of the dwelling to the potential indicated in the tables above. Higher cost measures could also be considered and these are recommended in the attached energy report. 1. Cavity wall insulation. A full energy report is appended to this certificate.

Перекладаючи назву документа “*Energy performance certificate*”, студенти переконуються, що пошуки вдалого відповідника українською мовою потребують опрацювання додаткових джерел для точного зрозуміння значення цього терміносполучення. За формою цей термін співпадає із загальноживаною лексикою, проте за змістом суттєво відрізняється.

Першим варіантом перекладу, який запропонували студенти, був *сертифікат енергетичного функціонування*, проте в результаті аналітичних роздумів було зроблено висновок про те, що дослівний переклад не є коректним.

Окрема група студентів отримала пропедевтичне завдання підготувати до заняття інформаційну довідку про значення терміносполучення *energy performance certificate*. Студенти повідомили, що:

“Energy performance certificate” або ЕРС – документ стандартної форми, який є обов’язковою вимогою для більшості об’єктів комерційної та промислової нерухомості Європи, зокрема, нерухомості Великобританії, призначеної для продажу, оренди чи будівництва. ЕРС показує наскільки енергоефективним є будівельний об’єкт. ЕРС містить інформацію про використання енергії в приміщенні та середні витрати, рекомендації щодо скорочення споживання енергії й економії коштів, інформацію про експерта, що проводив енергоаудит будівлі та контакти на випадок подачі скарги. За допомогою ЕРС можна порівняти поточну енергоефективність будівлі, а також витрати на використання енергії з потенційними даними, яких потрібно і можна досягнути. ЕРС надає детальні рекомендації щодо зниження кількості викидів вуглекислого газу при сталому рівні споживання енергії. Сертифікат містить рекомендації щодо покращення енергоефективності будинку, у випадку проведення його модернізації наводяться дані про кошти, які можна зекономити на рік. За умови дотримання наведених рекомендацій об’єкт сертифікації може змінити групу енергоефективності (Європейський сертифікат енергоефективності (ЕРС)). Обговорення на цьому етапі заняття запропонованої інформації забезпечило розширення фонових знань усіх студентів групи.

Отже, підбираючи перекладацький відповідник для терміносполучення *energy performance certificate* вихідною мовою, студенти враховували, що документ «Енергетичний сертифікат будівлі» набув чинності 23 липня 2018 р. згідно із Законом України «Про енергетичну ефективність будівель», а згідно з європейськими вимогами до енергоефективності запроваджується енергетична сертифікація будівель, відповідно до якої, об’єктам сертифікації присвоюється клас енергоефективності від А до G. Тобто «Енергетичний сертифікат будівлі» – документ установленої форми, у якому вказано показники та клас енергетичної ефективності будівлі, наведено сформовані у встановленому законодавством порядку рекомендації щодо його підвищення, а також інші відомості щодо будівлі, її окремих частин, енергетичну ефективність яких сертифіковано (Сертифікація енергетичної ефективності будівель).

Урахування студентами цих відомостей, зумовило появу такого варіанту перекладу: *енергетичний сертифікат будівлі*. Пропонуємо студентам наступну інтелектуальну задачу: в додаткових матеріалах за темою вживається термін *сертифікат енергоефективності будівлі*. Чи може він також бути перекладацьким відповідником до *energy performance certificate*?

Для вирішення навчальної задачі подаємо студентам теоретичні відомості про те, що є декілька способів передачі англійських атрибутивних іменникових терміносполучень. Так, В. Карабан (2018) виділяє чотири основних способи: прикметником лівостороннім означенням, правостороннім означенням іменником у родовому відмінку, правостороннім означенням іменником в інших (ніж родовий) відмінках (нерідко з прийменником) та підрядним означальним реченням (Карабан, 2018: 182). Отже, варіант перекладу *енергетичний сертифікат будівлі* є прикладом перекладу прикметником лівостороннім означенням, і відповідно спосіб *сертифікат енергоефективності будівлі* є прикладом перекладу правостороннім означенням іменником у родовому відмінку. Студенти доходять висновку: якщо керуватись цими моделями перекладу, то обидва варіанти коректні. Проте, існування синонімів у межах однієї терміносистеми порушує принципи термінології.

Вважаємо за доцільне звернути увагу студентів як майбутніх перекладачів на відтворення іншого значення терміна в новому контексті, адже інтерпретуючи терміносполучення вихідною мовою, перекладач має відтворити всі значення, які йому властиві. Як відомо, перекладач не може від

себе нічого додавати, лише у випадку відтворення імпліцитного значення, яке в поверхневій структурі оригіналу відсутнє. Для відтворення імпліцитного значення терміносполучення під час перекладу з метою правильного передавання значення, дотримання норм мови перекладу та забезпечення більшої вмотивованості й зрозумілості перекладеного терміносполучення, застосовують трансформацію додавання, вводяться додаткові лексичні елементи, відсутні в структурі оригінального терміну (Карабан, 2018: 337).

У національному стандарті «Енергетичні аудити. Вимоги та настанова щодо їх проведення» знаходимо відповідник *рівень досягнутої/досяжної енергоефективності*, перекладений із використанням трансформації додавання. Дієприкметник *досягнутий* у терміносполученні *рівень досягнутої енергоефективності* вказує на те, що вже здійснено, коли йдеться про результат. Прикметнику *досяжний* у терміносполученні *рівень досяжної енергоефективності*, властиве дещо інше значення. Отже, *досяжний*, це той *рівень*, якого ще можна досягти в перспективі, той, що є бажаним, якого намагаються досягнути. Обидва значення *досягнутий* і *досяжний* присутні у значенні слова *performance*, однак експліцитно відсутні в оригіналі. Під час відтворення перекладач виносить обидва значення на поверхню перекладеного відповідника. Таким чином, студенти приходять до висновку, що терміну *energy performance*, окрім значення *енергоефективність*, ще властиве й значення *рівень досягнутої/досяжної енергоефективності*.

Завершуючи в ході заняття виконання всього комплексу вправ, керуючись офіційними документами й актуалізованими фоновими знаннями, студенти в результаті власного дослідження обирають перекладацьким відповідником терміносполучення *energy performance certificate* варіант *енергетичний сертифікат будівлі*. У цілому запропоновані розроблені вправи, апробація яких проводилася протягом навчального року, виявилися ефективними й забезпечили очікуваний результат у навчанні студентів.

Дискусія. Дослідження ґрунтувалося на припущенні, що спеціальні вправи на ознайомлення з лексикуою і термінологією документа “*Energy performance certificate*” за темою “Construction” сприятимуть актуалізації фонових знань студентів як майбутніх перекладачів з метою адекватного перекладу документа “*Energy performance certificate*” українською. У перебігу проведення практичних занять із «Практики перекладу галузевої літератури» більшість прогнозованих результатів підтвердилися.

Відзначаємо, що розроблені навчальні вправи, запропоновані різним групам студентів 3-4 курсів, викликали, як правило, стійкий інтерес саме дослідницьким характером їх виконання та можливістю значного розширення фонових знань як особистого навчального ресурсу для майбутньої професії перекладача, у тому числі й перекладу галузевих текстів.

У межах статті наведено лише декілька типів вправ, які презентують загальний підхід до їх розроблення з метою актуалізації фонових знань студентів на заняттях із галузевого перекладу. Зазначені вправи ґрунтуються на загальних науково-методичних засадах організації освітнього процесу в закладах вищої освіти та орієнтовані на підтримувані нами висновки вітчизняних дослідників, якими в групі перекладацьких вправ виокремлюються: мовні, спрямовані на актуалізацію фонових, мовних знань і текстоаналітичних умінь; операційні, призначені для формування умінь вирішувати перекладацькі проблеми засобами комплексу перекладацьких прийомів; комунікативні, що забезпечують формування умінь комплексного вирішення перекладацьких завдань у різних комунікативних ситуаціях (Л.С. Бархударов, В.Н. Комісаров, Л.Л. Нелюбін та ін.). Отже, за такого підходу, студенти в процесі виконання вправ набувають навичок розпізнавання способів і прийомів перекладу та самостійного їх застосування. Не виключаємо можливості розширення комплексу перекладацьких вправ з урахуванням особливостей проведення занять у системі дистанційної освіти, актуальність якої особливо підтвердили виклики сучасності.

Вважаємо, що проведена апробація вправ з метою актуалізації фонових знань студентів у процесі перекладу конкретного терміносполучення в конкретному документі галузевого змісту дозволяє виявити загальну тенденцію важливості формування фонових знань у системі університетської освіти філологів, які опановують професію перекладача.

Перспективу подальших розвідок пов'язуємо з розробкою вправ на основі документа «Енергетичний сертифікат будівлі» для формування усталених перекладацьких навичок студентів на шляху опанування мистецтва перекладу як компетентності. Базовим матеріалом для вправ визначено вибір адекватних відповідників термінів *energy efficiency rating*, *environmental impact rating*, *cost effective improvements* тощо на підґрунті фонових знань.

Висновки. Фонові знання є ефективним навчальним ресурсом опанування студентами навичок перекладу спеціальної літератури, що, зокрема, стосується, і перекладу документів у галузі «Будівництво». Виконання запропонованих вправ на ознайомлення із термінологією документа розширило фонові знання студентів за темами «Будівництво» і «Енергетична сертифікація будівель»,

сприяло формуванню відповідних навичок та, в результаті, адекватному перекладу. З'ясування значень терміносполучень, уживання та поєднання їх з іншими лексичними одиницями в тексті сприяло уникненню смислових неточностей при відтворенні “Energy performance certificate” вихідною мовою, а додаткова інформація про енергетичну сертифікацію будівель розширила фонові знання студентів для вибору перекладного відповідника терміносполучення *energy performance certificate*.

СПИСОК ПОСИЛАНЬ

Варенко, Т.К. (2003). Фонові знання і термінологія в галузі міфології та якість перекладу. *Збірник матеріалів I Всеукраїнської студентської наукової конференції «Українська перекладознавча традиція: історія, методика, сучасні концепції»*, 55-57.

Ганічева, Т.В. (2010). Фонові знання у структурі професійно-орієнтованої перекладацької компетенції майбутніх філологів. *Викладання мов у вищих навчальних закладах освіти на сучасному етапі. Міжпредметні зв'язки. Наукові дослідження. Досвід. Пошуки*. 15, 40-48.

Європейський сертифікат енергоефективності (EPC). Режим доступу: <https://www.imvo.lviv.ua/novini-podiji/ekspertna-dumka/92-evropejskij-sertifikat-energoefektivnosti-eps>.

Іванілова, В.О., & Кришталь, С.М. *Інтерпретація фонових знань в процесі перекладу (на матеріалі повісті М.О. Булгакова «Собаче серце» та його перекладу)*. Режим доступу: <https://www.jvestnik-sss.donnu.edu.ua>.

Карабан, В.І. (2018). *Переклад англійської наукової і технічної літератури*. Вінниця: Нова книга.

Сертифікація енергетичної ефективності будівель. Режим доступу: <https://sae.gov.uk/content/buildings-certification>.

Про енергетичну ефективність будівель. (2018). Режим доступу: **Ошибка! Недопустимый объект гиперссылки.**

Черноватий, Л.М. (2013). *Методика викладання перекладу як спеціальності*. Вінниця: Нова книга.

Шванова, О.В. (2019). Переклад складних двокомпонентних термінів моделі N1+N2 на матеріалі перекладу Міжнародного стандарту “Energy audits requirement’s with guidance for use”. *Закарпатські філологічні студії*, 11(2), 57-62.

Шейна, І.М. *Роль фонових знань в розумінні іноязычного тексту*. Режим доступу: <https://www.cyberleninka.ru>.

REFERENCES

Varenko, T.K. (2003). Fonovi znannya i terminolohiya v haluzi mifolohii ta yakist' perekladu. *Zbirnyk materialiv I Vseukrayins'koyi students'koyi naukovoyi konferentsiyi “Ukrayins'ka perekladoznavcha tradytsiya: istoriya, metodyka, suchasni kontseptsyi”*, 55-57.

Hanicheva, T.V. (2010). Fonovi znannya u structuri profesiyno-oriyentovanoi perekladats'koyi kompetentsiyi maybutnikh filolohiv. *Vykladannya mov u vishchychkh navchal'nykh zakladakh osvity na suchasnomu etapi. Mizhpredmetni zvyazky. Naukovi doslidzhennya. Dosvid. Poshuky*, 15, 40-48.

Yevropeyskyy sertyfikat enerhoefektyvnosti (EPC). Retrieved from **Ошибка! Недопустимый объект гиперссылки.**

Ivanilova, V.O. & Kryshstal', S.M. *Interpretatsiya fonovykh znann'v progresi perekladu (na materialii povisti M.O. Bulhakova “Sobache sertse” ta yoho perekladu)*. Retrieved from <https://www.jvestnik-sss.donnu.edu.ua>

Karaban, V.I. (2018). *Pereklad anhliys'koyi naukovoyi tekhnichnoyi literatury*. Vinnytsya: Nova knyha.

Sertyfikatsiya enerhetychnoyi efektyvnosti budivel'. Retrieved from <https://sae.gov.uk/content/buildings-certification>

Pro enerhetychnu efektyvnist' budivel'. (2018) Retrieved from **Ошибка! Недопустимый объект гиперссылки.**

Chernovatyy, L.M. (2013). *Metodyka vykladannya perekladu yak spetsial'nosti*. Vinnytsya: Nova knyha.

Shvanova, O.V. (2019) Pereklad skladnykh dvokomponentnykh terminiv modeli N1+N2 na materialii perekladu Mizhnarodnoho standartu “Energy audits requirement’s with guidance for use”. *Zakarpats'ki filolohichni studiyi*, 11 (2), 57-62.

Sheyina, I.M. *Rol' fonovykh znaniy v ponimaniyi inoyazychnoho teksta*. Retrieved from <https://www.cyberleninka.ru>

O. Shvanova, M. Rudina
**THE BACKGROUND KNOWLEDGE AS AN EDUCATIONAL RESOURCE FOR
STUDENTS TO MASTER TRANSLATION SKILLS OF DOCUMENTS IN CONSTRUCTION
INDUSTRY**

Abstract

It has been substantiated in the paper that the exercises on introduction of the terminology of the document "Energy performance certificate" on the topic "Construction" help to update the background knowledge of students as future translators. It is clarified that the background knowledge is a component of a translation competence, a resource of adequate translation of the specialist texts, a training resource for preparation of students as future translators, in "Construction" industry in particular. The following methods have been used: pedagogical observation for the well-directed investigation of background knowledge as a pedagogical phenomenon; concretization for the accurate characteristics of the document "Energy performance certificate"; generalization for specification of background knowledge while translating the documents in "Construction" industry; the pedagogical experiment – for the approbation of the special exercises on introduction of the terminology of the investigated document.

On the basis of scientific research analysis on background knowledge in translation studies the practical exercises for students who learn to translate have been developed. It has been specified the role of the background knowledge in formation of the effective translation skills concerning the documents in "Construction" industry. It has been investigated that the exercises performance has increased the background knowledge of students on the topic "Construction", influenced the quality of "Energy performance certificate" translation into Ukrainian.

Studying the document "Енергетичний сертифікат будівлі" helped to provide the translation equivalents for the term combinations that was the main problem for students translating the document. It has been clarified the methodical aspect of the class: the introduction with the content of the document «Енергетичний сертифікат будівлі», finding out the meaning of lexical units, illustrative demonstration of their usage and combination with other lexical units in the translation text. It has been pointed out that the suggested exercises helped to avoid the semantic ambiguities in translation of "Energy performance certificate" into target language.

Keywords: *background knowledge; energy performance certificate; exercises on improving translation skills; future translators; specialist translation.*